

4.15 Valbyparken

Københavnerens velfærd: Københavns største folke- og brugspark i fortsat udvikling.

Beskrivelse af kulturmiljøet

Kulturmiljøet omfatter Valbyparken, der er et stort offentligt tilgængeligt friluft- og parkanlæg.

Begrundelse

Med sine 64,2 ha er Valbyparken Københavns største og indeholder kolonihaver, haveanlæg, legepladser, festplads, parkrum og fællede, idrætsarealer og strand. Den afvekslende indretning og funktions sammensætning vidner om mellemkrigstidens idealer for sundhed og rekreative områder, der skulle være folkeparker med plads til idræts-, fritids- og forlystelsesmuligheder for hele befolkningen. Desuden er kulturmiljøet en del af grundlaget for Fingerplanen, hvor det indgår i et regionalt system af parker og sammenhængende landskaber friholdt for byudvikling i hovedstadsregionen.

Ophold og sport i grønne omgivelser fra begyndelsen

Valbyparken er anlagt på Valbys gamle fællede, der blev udpeget som et værdifuldt landskab i 1936 på trods af anvendelsen som losseplads i perioden 1913-1937. Udpegningen skete i Egnsplandvalgets betænkning, der var en del af grundlaget for Fingerplanen i 1947. Parken åbnede i 1939 med det erklærede formål at give alle borgere adgang til ophold og sport i grønne omgivelser samt løbende udvikling af funktioner, hvilket fortsat sker.

En park i løbende udvikling

Udover store grønne arealer samt idrætsfaciliteter, blev H/F Sundbo og H/F Bergmannshave tilføjet i 1947. Den 1,5 ha cirkulære rosenhave med 12.000 roser blev anlagt i 1965. Næste udviklingsfase startede med Poppelalleen, anlagt i 1995, bestående af søjlepopler, der skærer sig 1 km diagonalt gennem parken. I 1996 blev 17 cirkulære temahaver tilføjet i forbindelse med Kulturbymiljøet København. Seneste tilføjelser er Københavns største naturlegeplads samt Stranden, der åbnede i 2021.

Parken fremstår varieret med store fællede, der bliver opdelt i rum af forskellig størrelse af trægrupper. I den østlige del åbner parken sig mod vandet med en stor græsslette, der på begge sider indrammes af skovlignende beplantninger.

Valbyparken danner ramme om mange traditioner: Grøn Koncert siden 1985 og Ungdommens Folkemøde siden 2017. Dertil dragefestival, havefest i Rosenhaven med rosenkåring og meget mere.

Bærende bevaringsværdier

- Større fællede klart afgrænset af ege- og lærkegrupper og spredte buskads.
- Haveanlæggene Temahaverne og Rosenhaven, der understreger de cirkulære former i parken.
- Poppelalleen, der bryder den cirkulære og organiske struktur og skærer sig diagonalt gennem parken.
- De lange udsyn og udsigten over Kalveboderne, der er tydelig fra de åbne dele af parklandskabet og særligt fra Stranden.
- Kolonihaveforeningerne Sundbo, Bergmannshave og helårshaveforeningen Kalvebod, der er klart afgrænsede af kraftigt buskads og levende hegn.

Sårbarhed

Kulturmiljøet er sårbart overfor tilføjelser af byrumsinventar og småbyggeri, der ikke stemmer overens med det oprindelige formål med parken. Den del af kulturmiljøet, der ikke er omfattet af landskabsfredning (Festpladsen og sydvest herfor) er sårbar overfor tilføjelser af byinventar og småbyggeri, der ikke er tilpasset de landskabelige særpræg eller blokerer for sigt og sigtelinjer. Kolonihaverne er sårbare overfor overbebyggelse.

Nuværende sikring

- Størstedelen af parken, inklusivt kolonihaverne men eksklusivt festpladsen, er fredet efter naturbeskyttelsesloven.
- Kolonihaverne er udpeget som varige efter Kolonihaveloven.
- Arealet langs kysten er omfattet af strandbeskyttelseslinjen.
- Visse af de større skovlignende beplantninger er udpeget som fredskov.

Udviklingsmuligheder

Parken skal opretholdes som offentligt rekreativt område og bør fortsat udvikles under hensyntagen til den oprindelige vision om mangfoldighed i de rekreative funktioner. Desuden bør parkens udvikling samtænkes med den generelle udvikling af Valby Syd, herunder særligt udviklingen af Valby Idrætspark og andre byudviklingsområder i nærheden.

Lignende eksempler

Kulturmiljø 4.14 Lersøparken og Kolonihaveparken.

